

Jaarverslag 2023 Stichting Landschap het Groene Woud

1. Vooraf

In 2021 is de **Stichting Landschap Het Groene Woud** ontstaan uit een fusie van de twee stichtingen: Nationaal Landschap HGW en Landschapsfonds HGW. Het doel van de stichting is:

Het stimuleren en ondersteunen van de uitvoering van projecten gericht op natuurbeheer, op het versterken van de landschappelijke kwaliteit, het bevorderen van de biodiversiteit en aanverwante doelen, zoals erfgoed.

De reden voor deze fusie lag in de vaststelling in 2020 van het masterplan voor het Van Gogh Nationaal Park. Landschap Het Groene Woud is initiatiefnemer en belangrijke uitvoeringspartner van dit Nationaal Park in oprichting.

Hierna worden achtereenvolgens geschetst:

- doorlopende activiteiten,
- projecten,
- ontwikkeling Van Gogh NP,
- organisatie,
- communicatie,
- vrienden en partners,
- financiën,
- vooruitblik op 2024 en verder.

2. Doorlopende activiteiten

Landschapsfonds Het Groene Woud

Bij het Landschapsfonds kunnen initiatiefnemers uit het gebied financiële ondersteuning voor hun projecten aanvragen. In de afgelopen jaren zijn zo 148 projecten op weg geholpen en vele publicaties gerealiseerd. Voorwaarde voor de toekenning is dat de aanvraag voldoet aan de doelen van het Landschapsfonds. Deze zijn:

- Primair: behoud, herstel en toename/versterking van natuur, biodiversiteit en landschappelijke of cultuurhistorische waarden.
- Secundair: vergroten van kennis over en creëren van draagvlak voor kernkwaliteiten van het Groene Woud middels duurzame publicaties.

In 2023 zijn er 8 aanvragen gedaan waarbij van één aanvraag het projectplan nog te prematuur was voor een positief besluit. De volgende aanvragen zijn toegekend:

- Landschapsherstel wederopbouwperiode door restauratie Kippenkooi (Liempde) (Betreft herziening van eerdere toekenning uit 2019)
- Boek Vrijgezellenfamilies Liempde (Liempde)

- Pilot Beschermings- en rustgebied autochtone planten en bomen Landgoed Velder (Liempde)
- Populieren in Het Groene Woud (meerdere gemeenten)
- Aanleg Haagbeuken- en essenbos Everse Zoom, fase 1 (Sint Oedenrode)
- Jubileumboek Kèk Liemt (Liempde)
- Boek 'De Toponymie van Oirschot' (Oirschot).

Daarnaast is door de Abdij van Postel, n.a.v. de Landschapsbiografie De Dommel, steun gevraagd. Als onderdeel van de biografie zijn regesten van de Abdij van Postel tot 1500 ontsloten. De Abdij heeft nog een aantal documenten beschikbaar (320 extra regesten, periode 1500-1600), die eventueel vergelijkbaar kunnen worden ontsloten. Hieraan is ook een bijdrage toegekend.

Net als in 2022 is aan de Duurzaamheidsvallei te Oisterwijk € 2.500 toegekend ter uitvoering van hun jaarplan.

De aanvragen bij het fonds werden inhoudelijk beoordeeld door de project adviescommissie (PAC) die in 2023 bestond uit: Marijke Abrahams, Riet Meijer, Harrie Boot, Henk Veldkamp, Henk van Roosmalen, Ger van den Oetelaar (voorzitter), Mari van der Velden (secretaris). Het budget voor het landschapsfonds is in 2023 niet geheel benut. Ook in 2024 wordt dit met kracht onder de aandacht gebracht van de actieve groepen in het gebied.

Deltaplan voor het Landschap

Het initiatief voor het Deltaplan voor het Landschap dateert van 2007. Voor het gebied in de gemeenten Oisterwijk en Tilburg werd door de minister van VROM subsidie beschikbaar gesteld voor aanleg en beheer van een aaneengesloten netwerk van landschapselementen, met langjarige beheerscontracten (tot 2043) die een bijdrage leveren aan de agrarische bedrijfsontwikkeling.

In 2016 hebben 26 bedrijven plannen ondertekend, die ruim 19 hectare landschapselementen invullen. Tegenwoordig is de Stimuleringsregeling Landschap (STILA) de basis voor beheerscontracten. Deze contracten, controles en uitkeringen lopen via RVO. Daarnaast is er voor dit gebied een aparte "Deltaregeling" ontwikkeld. De ondernemer die hieraan een actieve bijdrage levert, krijgt een jaarlijkse vergoeding. De naleving hiervan wordt gecontroleerd door Stichting Duurzaamheidsvallei en Brabants Landschap, de vergoeding wordt uitgekeerd via het Landschapsfonds HGW.

Omdat de STILA-regeling telkens voor 6 jaar wordt vastgelegd kon voor het beheer alleen een langere garantie worden gegeven als er ook een bedrag beschikbaar is voor de jaren daarna. Met een geldlening van de provincie Noord-Brabant en bijdragen van het Brabants Landschap en de gemeente Oisterwijk heeft het Landschapsfonds HGW hiervoor een buffer gevormd om de contracten te kunnen blijven betalen.

Door veranderingen binnen de agrarische bedrijven is het aantal contracten van 26 teruggelopen tot 15. De oppervlakte van de gecontracteerde grond is gelijk gebleven. In 2023 heeft er door personeelwisselingen bij Brabants Landschap geen toetsing en uitkering plaatsgehad. Dit is in januari 2024 weer opgepakt.

De methodiek van langjarige afspraken over beheer van landschapselementen in het kader van een agrarisch bedrijf heeft landelijk de aandacht getrokken en wordt nu onder de titel “Groen-Blauwe Dooradering” uitgewerkt en in proefgebieden verspreid over het land. Brabants Landschap is de trekker van dit onderzoek.

De deel-landschappen

Centraal in ons programma “Penwortel” uit 2021 staan de lokale samenwerkingsprojecten: de deel-landschappen. In 17 kernen of gemeenschappen wordt op een integrale manier gewerkt aan de landschappelijke kwaliteiten van de omgeving. Er zijn wel grote verschillen in het stadium van ontwikkeling. Bij Heukelom (Oisterwijk), Gemonde (Sint-Michielsgestel), Middelrode (idem) en Liempde (Boxtel) is al veel ervaring opgedaan en zijn mooie, robuuste resultaten bereikt in ontwikkeling van nieuwe natuur en het verbeteren van de toegankelijkheid. Samenwerking en een gedeeld gevoel van eigenaarschap blijkt daarbij steeds weer cruciaal. Bij Spoordonk (Oirschot), Eerde (Meerijstad), Baarschot (Boxtel) en De Vleut (Best) wordt gezocht naar de beste werkwijze en organisatievorm.

Met de Stichting Duurzaamheidsvallei te Oisterwijk is in 2022 de samenwerkingsovereenkomst uit 2016 vernieuwd. Zij geven sturing aan de groeiende betrokkenheid van bewoners en omwonenden met het landschap en inrichting van dit gebied. HGW droeg, net als in 2022, € 2.500 bij voor hun gebiedsproject.

Over een breed veld zien we vooruitgang, maar het zijn wel kleine stappen. Om de uitwisseling van ervaringen te bevorderen is in september in De Kleine Aarde een brainstorm met sleutelpersonen georganiseerd. De uitkomst daarvan heeft ook bijgedragen tot het voornemen om een Leader-aanvraag te doen (zie 3.3.) Daarnaast hebben we om de groepen te ondersteunen en te versnellen aan de ervaren adviseur John Vermeer opdracht gegeven om de groepen te faciliteren en met hen knelpunten en kansen aan te pakken. Aan Orbis is opdracht gegeven om opties voor aanplant te realiseren en zo zichtbare resultaten te laten zien. Dit gaat in 2024 ongetwijfeld zijn vruchten afwerpen.

Elk dorp zijn eigen deel-landschap
Een deel-landschap in Het Groene Woud heeft altijd actuele en potentiële natuur- en/of erfgoedwaarden. Het vormt vaak de overgang tussen dorpsbebouwing en grote natuureenheden, veelal een beek. Het gebied heeft altijd een uniek verhaal en een eigen identiteit. Vrijwilligers – vaak buurtbewoners – zorgen voor de ontwikkeling en het beheer. Het Groene Woud ondersteunt.

Foto – Kees Beekmans Fotografie

Op dit moment wordt er in Het Groene Woud gewerkt aan de volgende deel-landschappen:

1. **Gemonde (Sint-Michiëlgestel)**
Natuurontwikkeling langs de Beeksche Waterloop.
2. **Heulelom (Oisterwijk)**
Project Benedictus, natuurontwikkeling langs de Voorste Stroom.
3. **De Vleut (Best)**
Uitwerking concept productieve natuur, verbinding naar De Scheeken.
4. **Baarschot, Esch (Boxtel)**
Beekdalherstel langs de Essche Stroom.
5. **Bokant (Meierijstad)**
Uitbreiding laembossen.
6. **Spoorbank (Oirschot)**
Herstel watermolenlandschap langs de Beerze.
7. **Erp (Meierijstad)**
Ontwikkeling molenbiotoop Keldonk-De Roost.
8. **Eerde (Meierijstad)**
Landschapsonwikkeling Eerdse Bergen.
9. **De Heinis ('s-Hertogenbosch)**
Revitalisering stedelijk natuurgebied.
10. **Middelse (Sint-Michiëlgestel)**
Landschapsonwikkeling in het Aa-dal.
11. **Sint-Oedenrode (Meierijstad)**
Verbinding van de Dommel met de Dommelbeemden.
12. **Landgoederzone (Vught, Sint-Michiëlgestel, Boxtel)**

Ook een idee voor een groen en duurzaam project? Op zoek naar een klankbord? Hoe een project in beweging te krijgen/houden? Het Groene Woud kan helpen!

Stuur een mailtje naar bestuur@hetgroenewoud.com en wij reageren snel.

www.hetgroenewoud.com

Het Groene Woud @InHetGroeneWoud

Overzicht deellandschappen

3. Projecten

Landschapsbiografie De Dommel

Op 21 april 2023 zijn de twee dikke delen van de uitgave “Het Stroomgebied van de Dommel – Een landschapsbiografie” gepresenteerd tijdens een drukbezocht symposium bij het Waterschap De Dommel. Sindsdien zijn er ca 1700 exemplaren van verkocht. Een groot en welverdiend succes voor deze opvallend mooie en complete uitgave. Men sprak bijvoorbeeld van “een toegankelijke en diepgaande totaaluitgave” (KNNV – vereniging voor veldbiologie).

Het eerste hoofdstuk van de biografie en de index zijn digitaal beschikbaar op de website van Het Groene Woud, net als de twee overzichtskaarten. Het hoofdstuk over de watermolenlandschappen ook digitaal beschikbaar via de website watermolenlandschappen.

In 2021 is gestart met het schrijven van deze landschapsbiografie voor het Dommeldal ten dienste van de ontwikkeling van Van Gogh Nationaal Park. Hiervoor is financiële ondersteuning gekregen het Ministerie van LNV, in het kader van de regeling ‘Tijdelijke ondersteuning Nationale Parken’. Met de bijdragen van de partners, met name Brabants Landschap en Waterschap de Dommel, is een projectbegroting vastgesteld van € 245 K.

Door de belangeloze inzet van een omvangrijk team van deskundige auteurs is een uniek werk over de ontwikkeling van het landschap voor het stroomgebied van de Dommel tot stand gekomen. Ca 1.150 pagina's in twee banden met een keur aan foto's en kaarten schetsen de rijke geschiedenis. Een bijzonder standaardwerk dat de landschappelijke en historische rijkdom van het gebied en de waarde van de natuur indringend onder de aandacht brengt.

Deze schat aan kennis is nu toegankelijk en moet ook gebruikt worden als inspirerende basis en verbindende onderlegger voor ecologische, economische, recreatieve en ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Hierna worden projecten geschetst waarbij dat in praktijk wordt gebracht. Daarnaast geeft de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed er een vervolg aan.

Mozaïek Dommelvallei

In 2015 is het Manifest Dommelvallei opgesteld en ondertekend door twintig overheden en organisaties uit deze regio. Het Manifest bouwt voort op het Mozaïek Brabant uit 2014. Hierin worden de Brabantse watersystemen ingezet. Zes 'watermachines' maken nieuwe ruimtelijke koppelingen. Oplossingen worden aangedragen voor de Dommelvallei waarin landbouw, boomteelt, natuur en recreatie, bedrijvigheid en wonen in een groene omgeving elkaar gaan versterken. De activiteiten van de Stuurgroep Mozaïek Dommelvallei richten zich met name op kennisdeling, ontwerp en het pleiten voor en benutten van experimenteerruimte. Het Groene Woud is de afgelopen jaren één van de belangrijke actoren in dit proces geweest. In 2023 is afgesproken dat Het Groene Woud de werkzaamheden van Mozaïek Dommelvallei zal voortzetten. Dit heeft geleid tot een nieuw project waarin twee werkateliers worden georganiseerd in 2024 en twee in 2025 volgens de systematiek van Mozaïek Dommelvallei: initiatieven vanuit de samenleving opwerken tot concrete projectplannen door ondersteuning van professionele vrijwilligers. Van de provincie is hiervoor een subsidie voor de helft van de kosten ontvangen.

Leader aanvraag

In het najaar van 2022 opende de provincie de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het opstellen van een "Lokale Ontwikkelingsstrategie" (LOS) in het kader van de Leader-regeling van de EU. Wij hebben hiervan gebruik gemaakt en voor het hele Groene Woud gebied, uitgebreid met Vught en Son en Breugel, hebben wij in de eerste helft van 2023 een LOS opgesteld en ingediend op 27 augustus. Op 5 december hebben Gedeputeerde Staten de LOS goedgekeurd en Het Groene Woud aangewezen als Leader-gebied voor de periode t/m 2028. Het programma richt zich op het uitvoeren van ontwikkelingsprojecten op het gebied van natuur, landschap, erfgoed, klimaatadaptatie en gebiedsgebonden bedrijvigheid. Waarbij samenwerking tussen betrokken partijen binnen de lokale gemeenschap de basis vormt.

Het Groene Woud heeft goede ervaringen met Leader. In 2007 werd een omvangrijk programma met heel veel projecten afgesloten met de publicatie: "Van dromen naar daden in de Meierij". Het uitvoeren van een Leader-programma is een ingrijpende actie van groot strategisch belang. De honorering van deze aanvraag betekent dat we in ons gebied in vier jaar (tot uiterlijk 31 december 2028) een investeringsprogramma van ca € 4 miljoen gaan uitvoeren, waarvan € 2,5 miljoen door de EU gesubsidieerd wordt. Het heeft stevige consequenties voor de

organisatie. Stichting Landschap Het Groene Woud is penvoerder en draagt daarmee een grote verantwoordelijkheid. Dit ingrijpende principebesluit is daarom op 3 maart voorgelegd aan de Groene Woud Raad en daar goedgekeurd.

Bij de voorbereidingen van de LOS kregen we veel positieve reacties en veel initiatiefnemers brachten hun creativiteit en expertise in. Uit de vele contacten tijdens de voorbereiding is de Lokale Aktie Groep (LAG) samengesteld, die de projecten zal gaan beoordelen. Deze LAG moet aan een aantal EU-voorwaarden op het gebied van diversiteit en representatie voldoen. De LAG bestaat uit:

Ivka Orbon	(onafhankelijk voorzitter)
Vincent Lokin	(bestuur Waterschap De Dommel, vice-voorzitter)
Yvonne Vos	(wethouder gemeente Vught)
Désiré van Laarhoven	(wethouder gemeente Boxtel)
Christien Ondersteijn	(agrarisch ondernemer, Den Dungen)
Rik Simons	(agrarisch ondernemer, Vught)
Jetty Eugster	(erfgoed, bestuurder, Schijndel)
Marijke Abrahams	(onderwijs, ecologie, Best)
Nick de Laat	(wonen, zorg, Sint-Oedenrode)
Wim van Acht	(ruimtelijke ontwikkeling, ondernemer, Den Dungen)
Ger van den Oetelaar	(natuurontwikkeling, erfgoed, Liempde)
Johan van Cuyck	(ambtelijk secretaris, geen lid)
Jeroen Naaijkens	(adviseur, geen lid).

De LAG heeft de definitieve LOS op 25 augustus vastgesteld, aan GS ter goedkeuring aangeboden en is verantwoordelijk voor de uitvoering. De Stichting Landschap Het Groene Woud is hierbij als penvoerder verantwoordelijk voor de organisatie en doet het 'veldwerk'. We bereiden de besluitvorming door de LAG voor en geven voorlichting en verlenen assistentie in de streek aan initiatiefnemers. Hierbij kunnen we dankbaar rekenen op de onmisbare, deskundige en inspirerende inzet van de vele vrijwilligers en professionals in het gebied.

PlantenNu in Het Groene Woud

Dit Groene Woud project is met een financiële bijdrage van VGNP (in 2022) en cofinanciering van Trees for All succesvol uitgevoerd door Orbis. In totaal worden ca 8.000 stuks bosplantsoen en 20 bomen geplant op locaties in het buitengebied. Na controlerende in mei 2024 kan het project financieel worden afgerond via een eindrapportage aan VGNP en Trees for All.

Groene Dooradering.

Met een bijdrage van VGNP (in 2023) is een samenwerking met ARK Rewilding (levering restpercelen), Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (inrichten) en Brabants Landschap (cofinanciering) opgezet. Doel is praktijkervaring opdoen in het realiseren van groene aders in het agrarisch landschap. Dit geeft de nodige uitdagingen en vergt dus veel overleg.

Samenwerking onderwijs

Voor Het Groene Woud is contact met onderwijs en onderzoek altijd belangrijk geweest. In 2023 hebben we daarom leerlingen van middelbare school (Heerbeek College, Best) en studenten van hbo (HAS Green Academy, den Bosch), mbo (Yuverta, Tilburg) en wo (UVA, Amsterdam) ontvangen voor een excursie of begeleid als opdrachtgever in studieproject en onderzoek. Dit geeft ook zicht op de mogelijkheden om jongere mensen te betrekken bij onze activiteiten.

Met HAS Green Academy in den Bosch is overeengekomen dat Het Groene Woud een proefgebied zal zijn in een landelijk onderzoek naar het ontwerp van “klimaat robuuste landschappen” en dat we “in kind” zullen bijdragen aan de lokale inbedding van dit onderzoek. De financiering door NWO is in februari 2023 toegekend.

4. Ontwikkeling Van Gogh Nationaal Park

Ook in 2023 is de minister van LNV er nog niet in geslaagd een beslissing te nemen over de toekenning van de formele status van nationaal park aan Van Gogh NP. Tegelijkertijd zijn er al wel verschillende projecten door het rijk financieel ondersteund, die ook voor HGW van groot belang zijn zoals Brabants Bodem, Agroforestry, Groen-Blauwe Dooradering en de Landschapsbiografie voor de Dommel.

Het masterplan voor Van Gogh NP is opgebouwd langs vier ontwikkellijnen:

- Natuur, landschap en erfgoed als kans
- Perspectief voor boeren en duurzame voedselproductie
- Natuur en landschap tot in het hart van de stad
- Ontwikkeling van natuurbeleving en duurzaam (cultuur)toerisme.

Met name aan de eerste lijn willen wij bijdragen door de uitvoering van projecten. Om bij te dragen aan de ambities van Van Gogh NP met betrekking tot groenblauwe dooradering ontving HGW in 2023 een bijdrage van € 15 K voor het realiseren van inrichtingsmaatregelen.

5. Organisatie

Het bestuur van de Stichting landschap Het Groene Woud bestaat uit:

Jeroen Naaijens	-	voorzitter
Ger van den Oetelaar	-	vice-voorzitter
Michel van Rooy	-	penningmeester
James van Leuven	-	secretaris
Désiré van Laarhoven		
Arjen Simons		
Stan Kerkhofs		
Twan Tiebosch		
Henk Klösters		

De stichting kent ook een Groene Woud Raad. Deze raad houdt toezicht op het bestuur en de algemene gang van zaken binnen de stichting en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur. De Raad wordt gevormd door

vertegenwoordigers van partijen uit het regionale netwerk die bijdragen in de exploitatie van de stichting, zijnde:

Stichting Brabants Landschap	Arjen Simons
Stichting Zet	Andre Megens (tot 1 jan 2024)
Waterschap de Dommel	Mado Ruijs tot juli 2023 Vincent Lokin vanaf juli 2023
Gemeente Oirschot	Joep van de Ven
Gemeente Best	Rik Dijkhoff
Gemeente Sint-Michielsgestel	Sam Goossens
Gemeente Meierijstad	Johan van Gerwen
Gemeente Boxtel	Désiré van Laarhoven
Gemeente Oisterwijk	Eric Logister

Daarnaast zijn bestuursleden q.q. lid van de Raad. Leden van de Groene Woud Raad en het bestuur ontvangen geen vergoeding voor hun inzet.

De operationele ondersteuning wordt geboden door:

Ambtelijk secretaris/coördinatie	Johan van Cuyck
Secretariaat Landschapsfonds	Mari van de Velden
Administratie/secretariaat	Gidi Kroonen
Financieel adviseur	Geert-Jan van Schijndel

Stichting Landschap Het Groene Woud is als ANBI geregistreerd en is gehuisvest in "D'n Liempdsen Herd" te Liempde, Barriereweg 4 5298AC. Registratie KvK: 83402675.

6. Communicatie

Website

Op 19 december 2023 is de grondig vernieuwde website www.hetgroenewoud.com 'live' gegaan. Doel van de aanpassingen: de bezoeker direct na 'landing' snel en duidelijk naar de gewenste informatie loodsen. Hiervoor is op de homepage een vierledige basisverdeling gemaakt: gebied | organisatie | projecten | toerist. Laatstgenoemde linkt direct door naar de externe, toeristische site van Den Bosch Region. De aanpassingen zijn gerealiseerd door communicatieadviesbureau Imagro en gefinancierd met een bijdrage van Van Gogh NP.

Meest opmerkelijke toevoeging aan de vernieuwde website is de projectenmodule op de deelpagina 'projecten'. Hierin kan zowel op trefwoord, op categorie als geografisch gezocht worden naar afgeronde en lopende projecten binnen Het Groene Woud. De projectenmodule is gerealiseerd door Shout4Sites in Liempde.

De volgende bezoekerscijfers zijn nagenoeg volledig van toepassing op de 'oude' website, aangezien de vernieuwde site pas vanaf de 2de helft van december te bezoeken was.

De website www.hetgroenewoud.com trok in 2023 in totaal 10.035 bezoekers (in 2022 waren dit er 6.890). Zij waren in totaal goed voor 7.874 gebruikerssessies (ten

opzichte van 8.042 gebruikerssessies in 2022). De gemiddelde sessieduur in 2023 bedroeg 57 seconden (in 2022 was dit 1:29 minuut).

In 2023 zijn er 47 nieuwsberichten op de website geplaatst. Dit zijn er gemiddeld 3,9 per maand. In 2022 werden er 41 nieuwsberichten geplaatst. De nieuwsberichten vormen belangrijke input voor Facebook, Twitter en LinkedIn.

Het aantal bezoekers aan de website is behoorlijk gestegen ten opzichte van 2022, toen het aantal bezoekers 'historisch laag' was. Er vinden weer meer activiteiten plaats die nieuws genereren, na het reorganisatieproces van Het Groene Woud en de coronajaren.

Facebook

De Facebookpagina van Het Groene Woud had eind december 2023 1.570 volgers (ten opzichte van 1.551 volgers eind 2022). In 2022 werden er door Het Groene Woud 47 berichten op Facebook geplaatst, dus bijna iedere week een nieuw bericht. Dit waren drie berichten minder dan in 2022.

Het gemiddeld berichtenbereik ligt tussen de 300 en 800 personen per bericht. Dit is ongeveer gelijk aan 2022. Het behalen van een hoog aantal bereikte personen is mede afhankelijk van het aantal keer dat een bericht door andere paginabeheerders (particulieren of organisaties) wordt gedeeld.

Twitter

Het Twitteraccount van Het Groene Woud heeft eind 2023 het aantal van 1.532 volgers bereikt. In 2022 waren dit 1.577 volgers.

Het totale aantal geplaatste berichten in 2023 is 192 (ten opzichte van 166 in 2021). Let wel: dit cijfer is exclusief het talrijke aantal retweets door andere partijen van onze berichten.

Het aantal 'tweet-impressions' (het absolute bereik van de verstuurd tweets) ligt gemiddeld op 2.441 impressions per maand in 2023 (ten opzichte van 3.666 impressions per maand in 2022).

LinkedIn

Eind 2023 had het account 278 volgers (ten opzichte van 247 volgers eind 2022). In 2023 werden circa 12 unieke berichten geplaatst. Over het algemeen wordt op LinkedIn enkel de digitale Nieuwsflits gedeeld en berichten die velen interesseren, zoals over Leader en de Dommelbiografie.

Digitale nieuwsflitsen

In 2023 werden er in totaal twee digitale nieuwsflitsen verstuurd. In mei stond daarin de verschijning van de Dommelbiografie centraal en in december de toekenning van de Leader-subsidie. In 2022 verschenen er nog vier digitale nieuwsflitsen.

Iedere nieuwsflits gaat via marketingsysteem Spotler naar steeds tussen de 1.300 en 1.400 mailadressen.

7. Vrienden en partners

Een belangrijke basis van draagvlak voor de activiteiten vanuit het gebied zijn de partners en de vrienden van Het Groene Woud. Deze laatste zijn inwoners, bedrijven en organisaties die de doelstellingen van HGW een warm hart toedragen, en daarom donateur van HGW willen zijn. Voor bedrijven en organisaties is het een mooie en makkelijke manier om invulling te geven aan 'landschappelijk verantwoord ondernemen'. De bijdragen van de vrienden worden volledig gebruikt voor ondersteuning van projecten via het Landschapsfonds. Eind 2023 was het aantal Vrienden van HGW 216. Op 11 juni werd een druk bezochte vriendendag georganiseerd waarbij het project rond de Beeksche Waterloop in Gemonde centraal stond.

Daarnaast kennen we de acht bestuurlijke partners en zes bedrijfspartners die jaarlijks financieel bijdragen en met raad en daad in het netwerk een belangrijke rol vervullen. De bestuurlijke partners hebben zitting in de Groene Woud Raad. De bedrijfspartners zijn:

- MORE Projectbegeleiding (Best)
- KYBYS BV (Boxtel)
- Orbis BV (Oirschot)
- BOUWKUNST Architecten (Oirschot)
- Shout4sites (Liempde)
- Vermeer Duurzame Diensten (Oisterwijk)

Voor bijzondere verdiensten reiken we regelmatig een "Groene Handdruk", met een bedrag van € 350 te besteden aan een groen doel. In 2023 hebben Ad en Ine de Kort, Natuurgroep Gestel en Stichting Roois Landschap een welverdiende Groene Handdruk ontvangen, voor hun jarenlange vrijwillige inzet voor behoud en versterking van natuur en landschap in Het Groene Woud.

8. Financiën

De financiële rapportage laat een gezonde huishouding zien. Het verwachte jaarresultaat is vrijwel in lijn met de begroting. Het jaar wordt afgesloten met een klein negatief saldo van € 1.777, wat ten laste wordt gebracht van het eigen vermogen. De stichting beschikt ultimo 2023 over een eigen vermogen van ongeveer € 145.000, waarvan ruim € 111.000 is gealloceerd bij het Landschapsfonds. Wel waren er verschuivingen tussen opbrengsten en kosten. De opbrengsten zijn hoger door hogere partneropbrengsten, meer werk ten behoeve van derden en vrijval van reservering. De kosten zijn ook hoger door vooral meer uitgaven aan stimuleringsprojecten (de deel-landschappen), secretariaat, ontwikkeling van de nieuwe website en met name extra voorbereidingskosten voor het Leader programma.

De bureaunkosten worden vooral gemaakt om de uitvoeringsprojecten te organiseren. Deze projecten hebben elk een eigen begroting en (subsidie) inkomsten die buiten de exploitatie gehouden worden. Hiervoor zijn alle lopende projecten kort beschreven. Ten slotte wordt binnenkort de verantwoording van het

Uitvoeringsprogramma 2017-2020 door de provincie beoordeeld. Hieruit kan nog een resultaat ontstaan, afhankelijk van de wijze waarop de beoordeling en afrekening plaatsvinden.

9. Vooruitblik 2024 en verder

In november 2022 is door de leden van de Groene Woud Raad op basis van de geleverde prestaties unaniem besloten om de samenwerking in de Stichting landschap het Groene Woud met vier jaar te verlengen t/m 2026. Daarna is in 2023 steun toegezegd voor de Leader ambitie. Omdat dit Leaderprogramma loopt tot en met 2028 met de nazorg en afronding in 2029, is de toekomst van de Stichting Landschap Het Groene Woud voor de komende vijf jaar al vrij duidelijk uitgestippeld. Het Leaderprogramma zal voor een groot deel als opvolger dienen van ons programma “Penwortel” voor de jaren 2023 tot en met 2026.

Het Leaderprogramma biedt ook de mogelijkheid om intensief door te gaan met het stimuleren van lokale gemeenschappen om het eigen “deel-landschap” te versterken. Om daartoe een netwerk te vormen, om inrichting en beheer van de eigen groene gebieden in te vullen, verbindingen te leggen naar de grote natuurgebieden, ruimte te vinden voor klimaatmaatregelen, biodiversiteit en natuur-inclusieve landbouw. En de lokale gemeenschap een gezonde leefomgeving te bieden. De ervaringen die we daarbij opdoen, de “do’s and dont’s”, willen we communiceren. De plaatsen waar gewerkt wordt, door wie en wat er wordt gerealiseerd moeten goed zichtbaar zijn. Daarom zijn we blij dat de projecten nu op de vernieuwde website beter zichtbaar zijn met hun locatie.

In de komende jaren zal er ook grote behoefte zijn aan uitwisseling van de lokale ervaringen en om de verbinding te kunnen leggen met het regionaal beleid. Zo willen we de lokale netwerken bijstaan in het schakelen naar de brede transitie op gebied van energie, waterbeheer, landbouw en de uitvoeringsinstrumenten die daarbij horen. Het schrijven van de Lokale Ontwikkeling Strategie heeft al een versnelling gegeven aan deze plannen. De eerste maanden van 2023 is er intensief contact geweest met veel initiatiefnemers in het gebied. De openstelling van de Leader-regeling door GS voor projecten zal naar verwachting in april 2024 plaatsvinden. Tot dan gaan we echter niet zitten wachten. Geïnspireerd door de energie in het gebied gaan we verder met de goede ideeën, zodat we een vliegende start kunnen maken als het Leaderbudget beschikbaar komt. En ondertussen zetten we met kracht ook de middelen van het Landschapsfonds in.

Liempde, 6-3-2024